

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710, Факс. 032/320-712, e-mail: ovcar@yu1.net psscacak@psss.rs

Број 7

Датум и место издавања:

15.07.2016. Чачак

Тираж: 350

БИЛТЕН

ЈУЛ 2016.

САДРЖАЈ

1. Чиниоци који утичу на усвајање минералних елемената –
 Мр Бранко Танасковић
2. Техника садње леске - Мр Бранко Танасковић
3. Нова могућа претња производњи воћа- *Drosophila suzukii*
4. Преглед доминантних цена са зелене и сточне пијаце за јул 2016
5. Објављене и реализоване агропонуде

Чиниоци који утичу на усвајање минералних елемената

Ћубрење воћака представља основну агротехничку меру која има за циљ повећање приноса и побољшање квалитета плодова, пружањем минералне исхране воћкама. Њиме се поправљају особине земљишта, али и утиче се и на припремљеност воћака да издрже ниске температуре, већу отпорност на сушу, болести и штеточине.

Само усвајање минералних елемената мора се посматрати са физиолошког становишта, уз активност надземног и подземног дела воћака. Ефикасност искоришћавања хранива од стране воћака може се окарактерисати :

- садржајем одређених хранива у јединици суве материје воћке;
- изношењем минералних елемената од стране воћака по јединици површине; и
- односом појединих елемената који су усвојени.

Садржај хумуса и плодност земљишта утичу на реаговање усвајања унетих минералних елемената. Усвајање ових елемената је боље на сиромашнијем земљишту.

Познато је да различите врсте воћака, па и сорте, имају специфично понашање, које долази до пуног изражаја и у њиховој исхрани. Зато су и наведени показатељи различити.

Температура утиче на све физиолошке, биохемијске и друге процесе код воћака, а посебно и на усвајање јона, односно на ефекат минералних ђубрива. Сви се јони не могу усвајати при истим температурама. Доказано је да се при температури 10° до 12°. С прво усвајају јони фосфора, затим калијума, па тек азота и калцијума. Сама апсорпција јона је најинтензивнија између 15° и 25°. При температури 25° апсорпција јона за калијум је 3 до 4 пута већа у односу на температуру око 13° С; за нитратни облик азота 14 пута већа, док за фосфор и калијум 4 пута. (Булатовић, Мратинић 1997).

На основу тога требало би и тражити објашњења за различите ефекте од минералне исхране воћака, пошто се током године температура земљишта мења, а са тим и усвајање јона. Сматра се да је најбоље усвајање јона при температури 7°.- 21°. степен, док усвајање јона при температури 32 С престаје, јер је активност корена минимална.

При оптималним температурама усвајање јона је брже, јер се убрзава синтеза беланчевина и других једињења, у чији састав улазе усвојени јони, који на тај начин ослобађају место, а на њихова места долазе нови јони из спољне средине.

Повећавањем температуре убрзава се дисање, чиме се повећавају органске

киселине. Њихова заступљеност изнад одређене количине је штетна. Међутим овај процес неутрализује калцијум, чији се јони тада брже усвајају.

Уколико је алкална реакција земљишта (рН изнад 7), обично је праћена већим садржајем калцијума и доводи, врло често, до блокирања усвајања калијума, магнезијума, бора, цинка и гвожђа.

Често се антагонистички понашају N:P; N:K; K:Mg; Fe:Mn; Zn:Mg и P:Zn. Када се поремете повољни односи, долази до сложенијих поремећаја и тешких последица у исхрани воћака.

Веома је значајан утицај рН вредности на усвајање појединих елемената. Највећи број воћака захтева оптималну вредност пХ између 5,5 и 6,5.

На усвајање јона и ефикасност минералне исхране највише утичу : начин одржавања земљишта, микрофлора, обезбеђеност водом, аерација земљишта и други чиниоци.

Мр Бранко Танасковић ПССС Чачак

Техника садње леске

За подизање засада леске неопходно је урадити физичко- хемијску анализу земљишта, како би се детаљније сагледали критеријуми за погодност изабране парцеле. Анализа би требало да нам да показатеље за физичке и хемијске особине земљишта, гранулометријски састав (да ли је песак, глиновита структура, иловача и др.), рН вредност, као и садржај активног креча и садржај макроелемената (азот, фосфор и калијум). Након тога и одабира најбољег садног материјала требало би обавити основно ђубрење земљишта, риголовање, као и фину припрему земљишта.

По завршетку ових радних операција приступа се размаравању и обележавању путева, парцела и садних места, зашта нам могу послужити одговарајући маркери.

Копање јамића врши се ручно или механизовано. Са добро припремљеним земљиштем, размере јамића требало би да обезбеде смештај орезаних жила саднице на потребну дубину и њихов правилан, радијалан распоред.

Посебно значајно за пријем садница је усклађивање времена садње. Она се може

обављати од опадања лишћа до кретања вегетације наредне године. У нашим агроклиматским рејонима, уколико време дозволи, најбоља је јесења садња, као и за већину воћних врста.

Идеално је, уколико је изводљиво, да се саднице саде одмах по вађењу из растила. Оне су још свеже, неисушене, а апсорпционе жиле корена, које су покидане при вађењу садница, брзо се обнављају, до почетка пролећа. Такође, земљиште у садном месту се равномерно слегне и прионе уз корен, што обезбеђује бољи пријем садница и пораст у првој години. Знатно лошији резултати се постижу позном пролећном садњом, при чему је значајно мањи проценат пријема, али и заостајање у порасту, што се преноси и у наредне вегетације.

За садњу требало би изабрати најбоље саднице, прве класе, а посебну пажњу посветити сортној и здравственој

исправности, старости, као и развијености садница.

После одабира и допремања садница на парцелу обавља се непосредна припрема за садњу. То би требало обавити у истом дану садње, а обухвата преглед садница и резидбу корена. Ово укључује одстрањивање свих оштећених, неквалитетних и здравствено неисправних садница.

Оштрим маказама се јаче жиле корена скраћују на одређену дужину, а на покиданим жилама се обнављају пресеци до здравог места

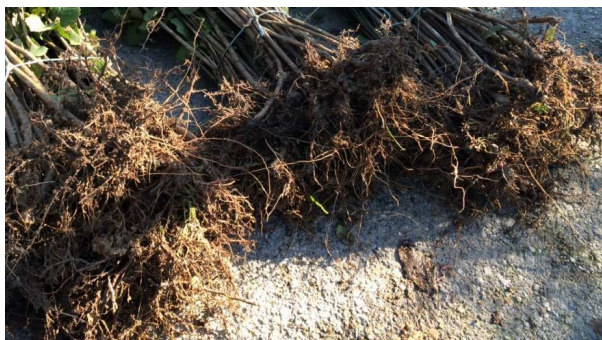
Сама садња садница леске врши се, по правилу, на приближно истој дубини на којој су се развијале у растилу. Непосредну садњу обављају два радника. Један ставља садницу у центар и придржава је у

усправном положају, док други навлачи ситну и влажну земљу, уз благо нагажавање. При садњи, уколико је суво земљиште, важно је умерено залити засновани засад.

Без обзира када је обављена садња, прекраћивање садница врши се у пролеће, непосредно пред кретање вегетације.

Ради заштите засада од глодара, најбоље је оградити исти плетеном жицом, или обавити жичане мреже око сваке саднице.

Мр Бранко Танасковић ПССС Чачак

НОВА МОГУЋА ПРЕТЊА ПРОИЗВОДЊИ ВОЋА- *Drosophila suzukii*

Азијска винска мушица- *Drosophila suzukii* је пореклом из источне Азије, прво је откривена у Јапану, а у Европи је први пут регистрована 2009. год. На подручју Европе у 2010. забележена је у Француској, Русији, Шпанији, Словенији и Хрватској. Присутна је и у Србији. Код нас је први пут идентификована 2014. године. Напада велики број воћних врста: јагоде, малине, купине, трешње, брескве, шљиве, винову лозу и друго воће. Винска мушица плода шири се трговином садног материјала и плодовима домаћина, као и летом одраслих инсеката. *Drosophila suzukii* је веома штетна воћна мушица и налази се на ЕРРО А2 карантинској листи.

Ова штеточина има веома велики потенцијал размножавања. У идеалним условима може имати 12-15 генерација. Животни циклус, у нашим условима, може трајати од 10-30 дана. Преферира температуре од 20 до 30°C. Позната је као штеточина воћних плодова који имају танку pokožицу. Презимљава углавном у форми одраслих јединки у заштићеним срединама. Одрасле јединке су величине око 3мм. Женке имају изражену тестерасту легалицу којом пробијају површину плода и у његову унутрашњост полажу јаја. Неке воћне мушице насељавају презрело или труло воће, за разлику од њих, ова врста *Drosophila suzukii*, полаже јаја искључиво у

здраве, неоштећене плодове који су у фази зрења. Током живота, 3-9 седмица, женка може да положи око 360 јаја. Једна женка полаже од 1-3 јаја у плод, али у један плод може више женки да положи јаја, тако да се у једном плоду може наћи од 60-70 ларви. Исхраном ларви унутар плода настају највеће штете, плодови постају мекани и за неколико дана могу бити потпуно уништени. Овако оштећени плодови су подложни и нападу разних патогена проузроковача трулежи. Присуство ове штеточине, *Drosophila suzukii*, може да буде ограничавајући фактор извоза нашег воћа.

Што се тиче контроле ове штеточине, од кључног је значаја праћење *Drosophila suzukii*, путем ловних клопки. У нашим условима појаву *Drosophila suzukii*, треба пратити од априла до краја октобра, њен лет се може регистровати и раније, али тада нема штета јер нема плодова воћака. За праћење се користе разни типови клопки који у себи садрже атрактанте. Могу се користити и клопке направљене од пластичних флаша, као атрактант користи се јабуково сирће, а на флашама се направи неколико отвора пречника 4мм за улазак мушица. Клопке треба поставити на висину од 1,8м у крошњу дрвета на сеновито место. Клопке празнити на сваких 7 дана. Неопходно је и праћење симптома на плодовима, као и преглед амбалаже на присуство ове штеточине.

Хемијске мере предузимају се у зависности од активности *Drosophila suzukii*, и усмерене су на сузбијање одраслих јединки. Када је примена инсектицида у питању, треба имати у виду чињеницу да је појава ове штеточине у време зрења плодова и да се јаја и ларве све време док траје развој

налазе унутар плодова што отежава примену инсектицида. Применити инсектициде са кратком каренцом и повољним екотоксиколошким својствима. Препоручују се два третмана са инсектицидима различитог механизма деловања, због могуће резистентности. Приликом третирања користити већу количину воде по јединици површине због боље покривености.

Весна Нишавић Вељковић, дипл.инг

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 18.- 24.07.2016. godine

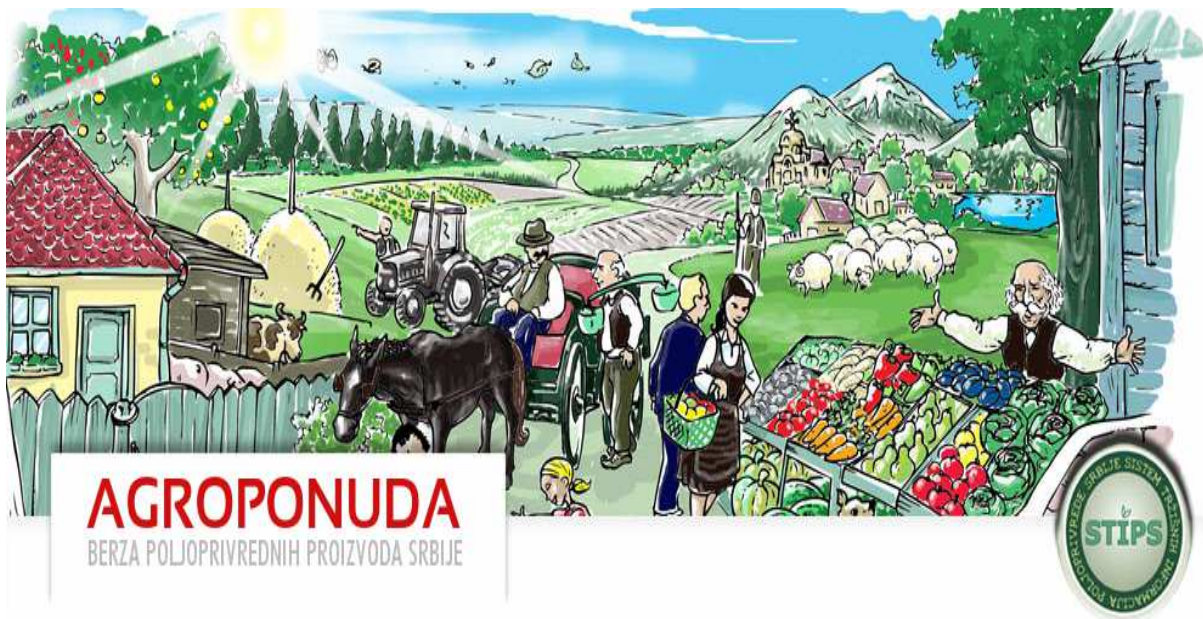
Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA					DOMINANTNE CENE					
	Beograd	Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Piroć	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S. Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Banana)	160	150	130	130	140	160	130	150	150	130	150			150	120			120			150	150	120
Breskva (Peach)	80	80	50	50	80	70	70	100	80	50	100	160		60	80			50	60		80	80	60
Jabuka-Ajdared (Apples-Itdared)	130		60			130	100								80				50		130	130	
Jabuka ostala (Apples-other)	80	70	50	70					50	50	80	70		50	150			40			50	70	
Jagoda (Strawberry)			500																				
Kajsija (Apricot)	160	150	130	150	170	120	170	170	180					80	150			80	150		150	170	80
Kruška (Pear)	120	120	50	80	100	100	100	100	150	130	70			120	100			140			100	100	
Kupina (Blackberry)	350	250	150	250	300	150	200		300	180		200		240	400			450			250	250	
Limun (Lemon)	320	300	300	300	300	350	300	320	300	250	350	240		300	350			300			300	300	300
Malina (Raspberry)	400	400	200	280	300	300	350		400	200		300		250	450						400	400	
Nektarina (Nectarine)	80	80	50	60	80	70	80	100	80	50	100	80		70				50	80		80	80	
Orah (Walnut)	800	800	600	800	700	800	600	800	500	600	800			750	700			600	1000		800	800	
Pomorandža (Orange)	200	150		130	140	150	150	150	130			130			200			120			150	150	
Trešnja (Sweet cherry)	400	400													300						400	400	
Višnja (Cherry)			120		160														130				
Šljiva (Plum)	50	50	50	45	50	60	40	50	60	30	60	50		40	40			50	60		50	50	40

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 18.- 24.07.2016. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA					DOMINANTNE CENE						
	Beograd	Kalenic	Beograd	Stadartija	Čačak	Kragujevac	Krajjevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA CRBIJA	VOJVODINA
Boranija (Green beans)	200	150	130	80	150	100	100	120	100	100	70	80	50	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Brokoli (Broccoli)	350	300				150			100					400		150	100				150			
Dinja (Melon)	40	40	60	50		30	50	60	50		60	80	40	30						30	30	30	60	30
Karfiol (Cauliflower)		200						200		70						300				150	80	200	200	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	70	70	40	60	60	30	60	40	40		60	70	30	60						40	30	60	60	
Krompir (Potato)	70	60	30	35	40	50	40	40	50		40	30	30	50		50				35	30	30	40	30
Kupus (Cabbage)	50	40	20	20	30	20	20	30	30		25	40	30	40		40				30	40	30	20	30
Lubenica (Watermelon)	40	35	35	30		25	30	40	30		30	30	30	30		30				30	30	30	30	30
Luk beli (Garlic)	500	400	500			350	350	450	400		600	500	300	400							250	500	500	
Luk-cmi (Onion)	60	40	60	50	40	50	80	50	50		50	50	60	100						40	40	50	50	40
Paprika-babura (Pepper-babura)	80	80	80	70		50			70		60	100	60	80		80				90	80	80	80	80
Paprika-šilja (Pepper-šilja)	100	80	150	60	80	50		80	70		60	60	70	100		100				120	100	80	100	
Paradajz (Tomato)	80	80	70	80	70	80	60	50	60		60	70	70	80		80				80	70	80	80	70
Pasulj-beli (Beans white)	380	300	200		250	200	220	250	250		200	200	300	350							300	200	200	300
Spanać (Spinach)	200	200												180							150	200		
Tikvice (Zucchini)	60	50	40	20	40	30	40	50	40		50	30	30	60						25	40	40	40	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	50	50		20		50	40							60						45	40	50	50	
Šargarepa (Carrot)	80	60	50	50	60	60	50	50	50		50	50	50	80						40	50	50	50	50

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 18.- 24.07.2016. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/uzrast	Rasa	OKRUŽJA														Dominantna cena-Srbija							
			Grad Beograd	Branicevski	Pčinjski	Mačvanski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zaječarski	Moravički	Šumadijski	Južno-bački	Južno-banatski	Severno-bački		Srednje-banatski	Sremski					
Bikovi	>500kg	HF	225																					
Bikovi	>500kg	SM	255	240	230	220		220	230		240													
Dviske	sve težine	sve rase							180		140													
Jagnjad	sve težine	sve rase	270		250	280	300	280	240			200		280		250								280
Junad	350-480kg	sve rase			250					230														
Junad	>480kg	sve rase	240								210	240	220	220		220								220
Krave za klanje	sve težine	SM	150		150			140	170					160										150
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	100		100				115	100		90												100
Ovca	sve težine	sve rase	120		150			140	120				120											120
Prasad	16-25kg	sve rase	150	170	170	140		150	170	180		150	170	170		160								170
Telad	80-160kg	SM	340					340	320	400	420	460												340
Tovljenici	80-120kg	sve rase	154	110	135	120	120	150	160	110			140	140		150								
Tovljenici	>120kg	sve rase	143	110	110	100		130	135	100			110											110
Šilježad	sve težine	sve rase	140																					

Објављене и реализоване агропонуде на порталу www.agroponuda.com

- *Лековић Бранислав Вапа, продаја младог купуса и кромпира
- * Милошевић Нада Горња Горевница, 1 крава СМ расе
- * Грујичић Срећко Пријевор, продаја шљиве
- * Радовановић Миодраг Миоковци, продаја 8 тона кајсије
- * Дамљановић Жељко, продаја 10 тона кајсије
- * Обрадовић Милорад, продаја 20 тона малине
- * Јанковић Миодраг, продаја 10 тона шљиве

Поштовани пољопривредни произвођачи,
у циљу побољшања пласмана пољопривредних производа, продају својих производа можете огласити на сајт www.agroponuda.com (Берза пољопривредних производа и произвођача Републике Србије). Унос понуда у систем врше саветодавци. За детаљне информације обратите се :

Пољопривредној саветодавној служби Чачак 032/320-710